

greb), AK Dinamo (Zagreb), Zboru atletskih trenera Zagreba i Hrvatske i raznim stručnim komisijama Atletskog saveza Zagreba i Hrvatske. Dobitnik Trofeja Saveza za fizičku kulturu Hrvatske (1979) i Majske nagrade Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH (1975).

Despotović, Vesna (1961), reprezentativka u košarci; članica KK Radnički (Kragujevac), zaslužna sportašica Jugoslavije. Članica ekipe koja je na OI 1980 i na PE 1980 osvojila brončane medalje.

Dešković, Žarko (1891–1972), inž. građevinarstva; pionir sp. jedrenja; jedan od osnivača (1924) Jedriličarskog kluba Labud u Splitu i do 1941 njegov predsjednik; od 1945 doživotni počasni predsjednik tog kluba; višestruki jugosl. prvak u jedrenju i pobjednik na nekoliko jedriličarskih regata (čak i u svojoj 70. god.). Zaslužan za razvoj nac. jedriličice tipa L–5.

determalizer, determa, jednostavni uređaj od gume i fitila čije je sagorijevanje vremenski određeno; služi u zrakoplovnom i raketnom modelarstvu za promjenu težista ili položaja krila te za povećanje otpora, kako bi se let modela prekinuo ako je postignut maksimum.

Devčić, Josip (1917), trgovački zastupnik; reprezentativac u boks, član TAK Herkules (Zagreb) i Boksackog kluba Metalac (Zagreb); višestruki pobjednik na boksackim PJ od 1935 do 1941.

deveterac, rukomet: slobodno bacanje dosuđeno zbog prekršaja ekipe u obrani, učinjenog između linije vratarskog prostora i linije slobodnog bacanja; izvodi se s mjesta neposredno izvan linije slobodnog bacanja, udaljene 9 m od vrata.

devetnaesterac, veliki rukomet: slobodno bacanje dosuđeno zbog prekršaja ekipe u obrani, učinjenog između linije vratarskog prostora i linije slobodnog bacanja; izvodi se s mjesta neposredno izvan linije slobodnog bacanja, udaljene 19 m od vrata.

Devetnaesti decembar, radna organizacija u Titogradu koja serijski proizvodi raketne motore za modelarstvo s oznakom RM; istovremeno redovno radi na istraživanju suvremenijih tehn. rješenja za te modele.

deviamento (tal.), mačevanje: pojačano odstranjanje protivnikove liti, tehn. element u borbi sabljom.

Dewar Cup, tenis: turnir koji su 1968 osnovali tvorničar viskija John Dewar i njegovi sinovi. Finalni susreti održani su u Queen's Clubu i Cristal Palaceu (London) i uključeni u British Covered Court Championships. Prvi pobjednici D.C. bili su Bob Hewitt (Južnoafrička Republika) i Margaret Court (Australija). Od 1969 finalni se susreti odvijaju u Royal Albert Hallu.

dežurni liječnik, boks: službena osoba prisutna za vrijeme borbe; član rukovodstva meča, ovlašten da obustavi borbu, kada se uvjeri da se jedan od boksača uslijed prim-

ljenih udaraca ili zadobivene povrede nalazi u stanju koje ne dopušta nastavak borbe; nalazi se u neposrednoj blizini ringa (1,5 m). D.l. je u pravilu specijalist sp. medicine.

dhanurasana (lūk), jog: vježba kojom se izvija kralježnica, širi grudni koš, jačaju ruke i ispravljaju ramena.

DHANURASANA

di-džian-cl, starokin. igra odbijanja predmeta u koji su zabodena ptičja pera. Odbijanjem rukama, nogama i ramenima predmet se nastojao zadržati što duže u zraku. D. je zamijenjen igrama loptom od diaka, a kasnije od kože ispunjene pamukom, travom ili zrakom.

Di Maggio, Joe (1914), amer. profesionalni igrač baseballa, postavio brojne rekorde, među kojima 1941 i seriju od 56 uzastopnih igara u kojima nije bio poražen kao udarac; serija je nadmašena tek 1975.

Di Stefano, Alfredo (1926), argent.-španj. reprezentativac u nogometu. Za Argentinu igrao 8 puta, a za Španjolsku 28 puta. Nastupio za reprezentaciju FIFA (1963); sa FC Real (Madrid) bio pobjednik Evropskog kupa nacionalnih prvaka (1956–60) i pobjednik Svjetskog kupa (1960). Dobitnik Zlatne lopte za 1957 i 1959.

Diagoras iz Rodosa (← V st.), olimp. pobjednik u šakanju (← 464) koga je opjevao Pindar u svojoj VI olimp. himni (Epinikije). Olimp. pobjednici bili su i njegovi sinovi Dorieus, Akusilaos i Damagetos te unuci Peisidoros i Eukles.

diamond (engl.; romb), baseball: unutrašnji dio igrališta u obliku kvadrata sa str. od oko 27,4 m (90 stopa). Na uglovima kvadrata nalaze se baze. S obzirom da se radi o kvadratu, naziv za taj dio igrališta je pogrešan (diamond).

Diamond Sculls (engl.), veslanje: nagrada koja se od 1844 dodjeljuje pobjedniku u disciplini samaca na Henlejskoj regati.

diaulos (grč.), trka na stazi duž dva stadija (384,54 m) na Antičkim igrama.

Diberto, Vjekoslav (1898), strojolar; sp. radnik; član UO SK Grafičar (Zagreb) 1921–37; tehn. referent nogometne sekcije SK Grafičar (1926–37); tajnik i potpredsjednik SD Grafičar (1948–60).

Dibiasi, Klaus (1947), tal. reprezentativac u skokovima u vodu; pobjednik u skokovima s tornja na OI 1968, 1972 i 1976. Prvi u istoj disciplini na PS 1973 i 1975 i na PE 1966 i 1974, te u skokovima s daske na PE 1974.

didaktički principi, tjel. odgoj, trening: osnovne smjernice u organizaciji i izvođenju nastavnog i trenaznog procesa, a u skladu s ciljevima odgoja i obrazovanja, zakonima teorije saznanja i mogućnosti usvajanja znanja, vještina i navika. Postoje principi: odgojne usmjerenosti, svjesnog sudjelovanja, postupnosti, ponavljanja, prikladnosti i očiglednosti.

didaktika, nauka o nastavi, o intelektualnom obrazovanju pomoću nastave; razmatra zadatke, istražuje i proučava principe, nastavni plan i program, organizaciju nastavnog procesa u tjel. odgoju, sp. obučavanju i treningu i načine (metodiku) poučavanja tjel. vježbi te odnos između učenika i nastavnika. Opća d. proučava zakonitost nastave, a

zasebne d. nastavu pojedinih obrazovnih i odgojnih oblasti.

Didi, pravo ime Waldyr, Pereira (1928), braz. nogometni reprezentativac, od 1955 do 1963 igrao 79 puta za reprezentaciju Brazila i s njome osvajao prva mjesta na PS 1958 i 1962; od 1967 do 1970 trener reprezentacije Perua.

Diem, Carl (1882–1962), njem. sp. pedagog i organizator; suosnivač Njemačke visoke škole za tjelesni odgoj (1920) u Berlinu i do 1933 njen prorektor. Rukovodio Međunarodnim olimpijskim institutom u Berlinu. Od 1947 jedan od osnivača i do 1962 rektor Visoke sportske škole u Kölnu. Napisao: *Persönlichkeit und Körpererziehung*, Berlin 1949; *Wesen und Lehre des Sports- und Leibeserziehung*, Berlin 1949; *Weltgeschichte des Sports und Leibeserziehung*, Stuttgart 1960.

Diem, Liselott (1906), njem. pedagog, supruga C. Diema; od 1928 do 1940 radi na unapređenju ženskog sporta u Njemačkoj; upraviteljica studentica u Njemačkoj visokog sportskog školi u Kölnu; 1967–69 rektorica te škole; prva predsjednica IAPESGW.

Diemberger, Kurt (1932), austr. alpinist poznat po brojnim usponima u Alpama i Himalajima, gdje je osvojio 1957 Broad Peak (8047 m) i Chogolisu (7150 m), a 1960 Dhaulagiri (8222 m). Napisao biografiju: *Vrhovi i tajne*, 1971.

Diesen, Mark Carl (1957), amer. šahist, omladinski prvak svijeta za 1976; međ. majstor FIDE.

diferencijacija, nastava tjel. odgoja: jedan od procesa usvajanja vježbi; razdoblje stvaranja motorike učenika, kad nestaju suvišni nadražaji i suvišni pokreti, a ostaju samo oni neophodni. D. se postiže ponavljanjem, analizom pokreta i neprestanim ispravljanjem grešaka, često i pomoću tzv. prinudnih pokreta.

Digone-Prenois, franc. GP auto-moto trkalište kraj istoimenog grada, duž. staze 3,2 km.

dijabolo, streljaštvo: zrno, projektil za zračnu pušku i pištolj; izrađuje se od olova, u srednjem dijelu je sužen.

Dijadumen, kip starogrč. atleta koji veže pobjedničku vrpču oko čela. Kip nije sačuvan, ali je iz pismenih izvora poznato da ga je izradio Fidija.

dijagonalna (grč.), šah: kosi pravac na šah. ploči po kojem djeluju neke figure (dama i lovac dalekometno, kralj te pješak kada uzima protivničku figuru).

dijagonalna maneža, konjički sport: linija koja spaja dva suprotna kuta maneža. Pri promjeni po d.m. jahač, nakon prolaska kratke staze i 6 koraka dugačke staze, okrene konja na d.m. i izlazi na suprotnu dugačku stazu, 9 koraka ispred kuta.

dijagonalna linija gadanja, kuglanje: bacanje kugle uvijek s je ine točke na dasci položnici; kuglač se pri tome pomiče u smjeru čunja na suprotnoj strani (za lijevu stranu udesno i obratno).

dijagonalna ravnila, zamišljena ravan, koja prolazi kroz uzdužnu os tijela, i to koso prema čeonjoj i dubinskoj osi, pod raznim kutovima; najčešće od 45° ili 22°30'.

dijagonalni korak, skijaško trčanje: element tehnike pri kojem je u slijedu naizmjenično jedna noga odrazna, a druga klizna; povijena odrazna noga se ispruža i pri tome potiskuje tijelo, povlačeći kliznu nogu naprijed; sada potpuno oslobođena odrazna noga preuzima funkciju klizne noge. Štapovi se upotrebljavaju pojedinačnim ubadanjem i

V. DESPOTOVIĆ

K. DIBIASI

